 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2022-2023
	Sessió GT Drogodependències	09 gener 2023
		16:30 a 18:00

Resum sessió grup

Dia: 6 de febrer 2023

Hora: 16:30 a 18:00

Lloc: C/ Viladomat 127 – sala d'activitats

Ordre del dia:

- Exposició del tema a càrrec de Gemma Altell. Codirectora G360. Cartografies Humanes i Socials i Assesora de gènere i diversitat de la Subdirecció Drogues. Generalitat de Catalunya.
- Precs i preguntes
- Conclusions

Assistents

Xènia Ortiz – Fundació Àmbit Prevenció

Manuel Esteban Abia – CCOO

Francisco Blázquez – Associació ALEJOP

Rafael Clua – Veus Raval

Esther Gonell – Espertsalus

Francina Fonseca – Societat Catalana de Psiquiatria i Salut Mental

Agustin Hernando – Guardia Urbana

Carlos Larrañaga – Fundació Salut i Comunitat

Victor Martí i Carrasco – Institut Genus SL

Miquel Monràs Arnau – Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya

Elsa Naranjo – Línea Verda-Representant IPSS

Laura Oliva – Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya

Maribel Pasarín – ASPB

Isabel Ribas – Fundesplai

Carmen Santana – Ciutadania

Oriol Romaní i Alfonso – Coordinador grup de treball

Josep Rovira – Coordinador grup de treball. Associació Benestar i Desenvolupament

Gina Grifoll – Secretaria tècnica CMBS

S'excusen

Carme Carrera – Tècnica referent CMBS

Mercè Mompín – Associació d'Acollida i acció Terapèutica.

Felisa Pérez Antón – Federació Catalana de Drogodependències

Miquel Recasens – Col·legi Oficial de Farmacèutics de Barcelona

Maite Tudela - GRUPATRA

Resum

La Gemma Altell planteja l'exposició explicant com s'ha construït el marc d'intervencions en el tema de drogues i les violències masclistes, partint de quatre reflexions:

- La violència masclista té un caràcter estructural
- Les relacions sexo afectives, poden prendre formes molt diverses. Els indicadors que hi havia fins ara, no eren prou representatius de les relacions d'aquest sector de població.

 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2022-2023
	Sessió GT Drogodependències	09 gener 2023
		16:30 a 18:00

- Els contextos de les drogues, no són aliens a la cultura masclista global. Cal identificar el què passa. Es remarca que l'àmbit de les drogodependències ha estat dels primers dintre dels àmbits socials, on la perspectiva de gènere s'ha incorporat, però cal avançar més.
- En el seu origen ha estat més vinculat al gènere masculí, amb una mirada egocèntrica-

La violència masclista en l'àmbit de les drogodependències, no es pot deslligar de la perspectiva de gènere, hi ha una violència per part dels homes i de les institucions, pateixen doble estigma, pel fet de ser dones. La pressió o desigualtats vers les dones, no són iguals per tothom, hi ha diferents eixos de pressió que tenen a veure a la maternitat, la classe social, l'habitatge ...

La violència institucional té molt a veure amb l'encreuament dels eixos, dificultant la capacitat de les dones per sortir de la situació en què es troben. El sistema no està dissenyat per atendre a la persona en la seva globalitat, i s'agreuja quan hi ha situacions d'alta complexitat.

Destacar la dificultat de diàleg entre els diferents àmbits relacionats amb l'atenció a les dones. No hi ha una mirada global, i les dones han d'explicar la seva situació a cada professional amb qui han de tractar. També hi ha dificultat per gestionar les urgències, no hi ha recursos per respondre de manera ràpida, àgil i humana.

Es fa una mirada pels serveis especialitzats en violència masclista a Barcelona, l'atenció que es dona, i les barreres que molts cops hi ha amb les dones drogodependents, per tardança en l'atenció, oblit de les cites, que tinguin fills, sense llar, que tinguin consum actiu..... Tanmateix, les dones a vegades, no identifiquen que estan patint violència. Els serveis existents no poden donar la resposta adient a les dones consumidores actives que pateixen violència, és un nivell de complexitat que a vegades costa de gestionar, de fet, l'atenció primària hauria d'atendre a totes les persones, però no sempre és així, molts cops depèn del professional. Alguns casos poden generar por, i es deriva, sense fer una mirada global de la situació.

El marc normatiu en violència, l'any 2020 la llei catalana va ampliar àmbits que permetran avançar en el tema de drogues, orientada en la xarxa d'atenció, recuperació, i en com definir què cal fer en relació amb la violència per poder-la atendre. S'incorpora noves formes de violència. Pel que fa a la violència institucional, cal fer una mirada interna per no exercir aquestes violències. D'aquí sorgeix el nou concepte de la diligència deguda, que obliga a intervenir correctament, de manera que no hi hagi aquesta violència per part de les institucions i es faci una intervenció amb la diligència deguda.

A destacar del protocol marc:

- La garantia de drets de les dones, vinculat als drets humans.
- La diligència deguda.
- Atendre i garantir els drets de totes les dones i infants que pateixen violència masclista.

Cal fer un anàlisi d'històries de vida, identificant les violències que ha tingut cada persona, canviar la mirada.

Això està relacionat amb els vincles, cal veure on i com s'estan formant aquests vincles, treballar per reforçar i empoderar pel que fa a la creació de nous vincles. Aconseguir prendre distància amb la/les persones agressores i trencar vincles violents.

S'ha de tenir present el treball amb els homes en les violències exercides i veure les violències viscudes que han tingut, i que sovint han determinat el seu comportament.

 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2022-2023
	Sessió GT Drogodependències	09 gener 2023
		16:30 a 18:00

Pel que fa al treball en xarxa, cal anar cap a l'assessorament especialitzat, no fer sempre derivació, es pot ajudar en la resolució d'algunes situacions que es poden fer des del servei on la persona es dirigeix, i té el vincle.

Debat

L'Oriol obre l'espai de debat plantejant que es podria enfocar l'espai en el tema de la violència institucional. També estaria bé saber quins models hi ha en l'àmbit europeu sobre aquest tema, i en aquest sentit és un tema pendent en general, sobretot pel que fa als casos en què hi ha fills.

- Com es pot aplicar la diligència deguda quan les lleis a vegades van en contra entre elles? Com poden ser els drets de la infància. Caldria una alineació entre tots els nivells, si no s'entra en risc, i això és lent.

R- La idea dicotòmica dels drets de la mare vers als dels fills, no hauria de ser, tots dos haurien de voler el mateix. Cal trobar maneres de vincles diferents, altres fórmules gratificants per la mare i els fills.

- Dificultat en l'atenció, falta de serveis i professionals no tan sols pel que fa a drogues, també en serveis socials i sanitaris.

R- Té molt a veure amb l'atenció fragmentada. Hi ha molta llista d'espera en els serveis. La violència és transversal i, per tant, s'ha de poder atendre des de serveis no especialitzats, amb l'assessorament dels professionals del sector especialitzat, que poden proporcionar eines que ajudin a donar l'atenció adequada a cada situació, que no hi hagi una derivació sistemàtica.

- Dins del context de les drogues, condiciona el tipus de drogues que es consumeixen i la dificultat que això representa a l'hora de rebre atenció. Quan es fan derivacions cal fer acompanyament.

R- L'atenció en el SARA ha d'estar assegurada en qualsevol situació en què es trobi la dona que ha patit violència, una altra cosa és que la persona no s'hagi sentit prou ben atesa i no torni més.

- Es proposa destinar recursos econòmics i que proporcionessin als serveis que atenen a les dones, una formació enfocada a la interseccionalitat.

R- Moltes vegades es fan formacions que agafen un eix de la interseccionalitat, i el tema de les drogues no s'acostuma a tenir en compte. El sistema està molt parcialitzat, i el tema de les drogues acaba en els serveis especialitzats, és un eix que travessa tots els factors d'estigma. Per no excloure, s'ha de destinar els diners en tots els àmbits.

- Es planteja saber si tots els casos de violència masclista han de passar pel servei SARA obligatòriament.

R- Per SARA ha de passar si necessita allotjament. Si no, no és necessari passar per aquest servei. En els casos de violència en dones consumidores, és bo acompanyar-les i donar-les suport en aquest procés, però cal tenir en compte que els treballadors s'han de poder sentir còmodes.

- A banda del tema de la formació, es destaca la importància de la coordinació entre els diferents professionals dels dispositius i del mateix lloc de treball. La manca de recursos, és latent, però un nivell, potser més fàcil per intervenir, és treballar les actituds. Quan es parla de violència institucional, no queda clar com es pot detectar i, en conseqüència, poder evitar.

R- No hi ha referència institucional. S'està construint un protocol des del departament de feminisme, però cal concretar com s'aplica. Pot ser una violència per prejudicis que pugui tenir un professional vers una persona, però també, quan es genera un circuit d'atenció, on la persona que ha patit violència, ha de passar per diferents serveis i explicar el mateix cada vegada, hi ha moltes maneres de manifestar-se la

 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2022-2023
	Sessió GT Drogodependències	09 gener 2023
		16:30 a 18:00

violència institucional. En aquest sentit, està previst que es facin processos d'acompanyament als professionals per veure com s'aplica.

- Hi ha límits que s'han de respectar.

R- Els límits es poden desconstruir, el procés que hi ha actualment, no és el millor possible. És necessària l'empatia. És necessari un protocol per identificar les violències, que a vegades venen del sistema organitzatiu.

- Cal tenir en compte a les dones que no són consumidores, però pateixen violència per part de la parella que consumeix drogues, i estan immerses en una situació destructiva, i no està clar on haurien de ser ateses.

R- Haurien de ser ateses des de la xarxa especialitzada de violència masclista.

- Es fa referència al suport a l'atenció primària, que en teoria, arran de la pandèmia, es va dir que es reforçaria amb la contractació de psicòlegs que donessin suport i benestar emocional.

R- Estan integrant-se en els diferents serveis d'atenció primària, i cadascun ho està integrant en funció de la seva realitat.

- Es planteja el cas de les dones amb poc grau d'autonomia, que tenen la violència integrada, quan van als serveis, la sortida que se'ls hi dona, és anar a una pensió, sense un suport i acompanyament educatiu. Les visites de seguiment són molt a llarg termini, i en els casos de violència és més greu per les conseqüències en què pot derivar.

R- El SARA hauria d'estar reservat per les situacions més greus, per això s'insisteix en que els serveis de primària puguin assessorar i resoldre, de manera que no sempre es faci derivació i es saturin els serveis especialitzats.

- Es posa de manifest l'atenció que pot rebre una dona que ha patit violència de gènere a l'hora d'anar als serveis d'atenció a la víctima, sense que hi hagi la figura d'un advocat que acompanyi a la dona a fer la denúncia a comissaria. Els serveis existents haurien de funcionar amb més agilitat. Els casos de violència de gènere haurien de tenir prioritat en l'àmbit judicial.

R- La diligència deguda com a oportunitat estratègica perquè les dones consumidores puguin ser mirades des d'un altre lloc. Cal abordar els casos un a un, amb les seves complexitats, actuant en conseqüència.

Per acabar la sessió en Pep convida als assistents a fer una darrera aportació:

-La formació vers la interseccionalitat.

- Mirar què es pot fer a nivell més estructural, no sols resoldre el problema que hi hagi, sinó tot el que està causant i té relació amb aquest problema.

- Que els serveis especialitzats siguin assessors i orientadors d'altres serveis que per la seva proximitat i vincle puguin estar realitzant acompanyament en atenció de la dona.

- Es demana on es poden adreçar per informar-se dels recursos en violència i drogues. És possible que des de la pàgina de subdirecció de drogues hi hagi alguna cosa, mirar a drogues.violencia@gencat.cat.

En la tramesa d'aquesta acta s'adjunta el PowerPoint que la Gemma ha exposat a la sessió i comparteix amb els i les membres del grup de treball. També us compartim el document que acaba de publicar-se, i que la Gemma és autora sobre el "Consum problemàtic de drogues, perspectiva de gènere i atenció a les violències masclistes des dels serveis socials".

 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2022-2023
	Sessió GT Drogodependències	09 gener 2023
		16:30 a 18:00